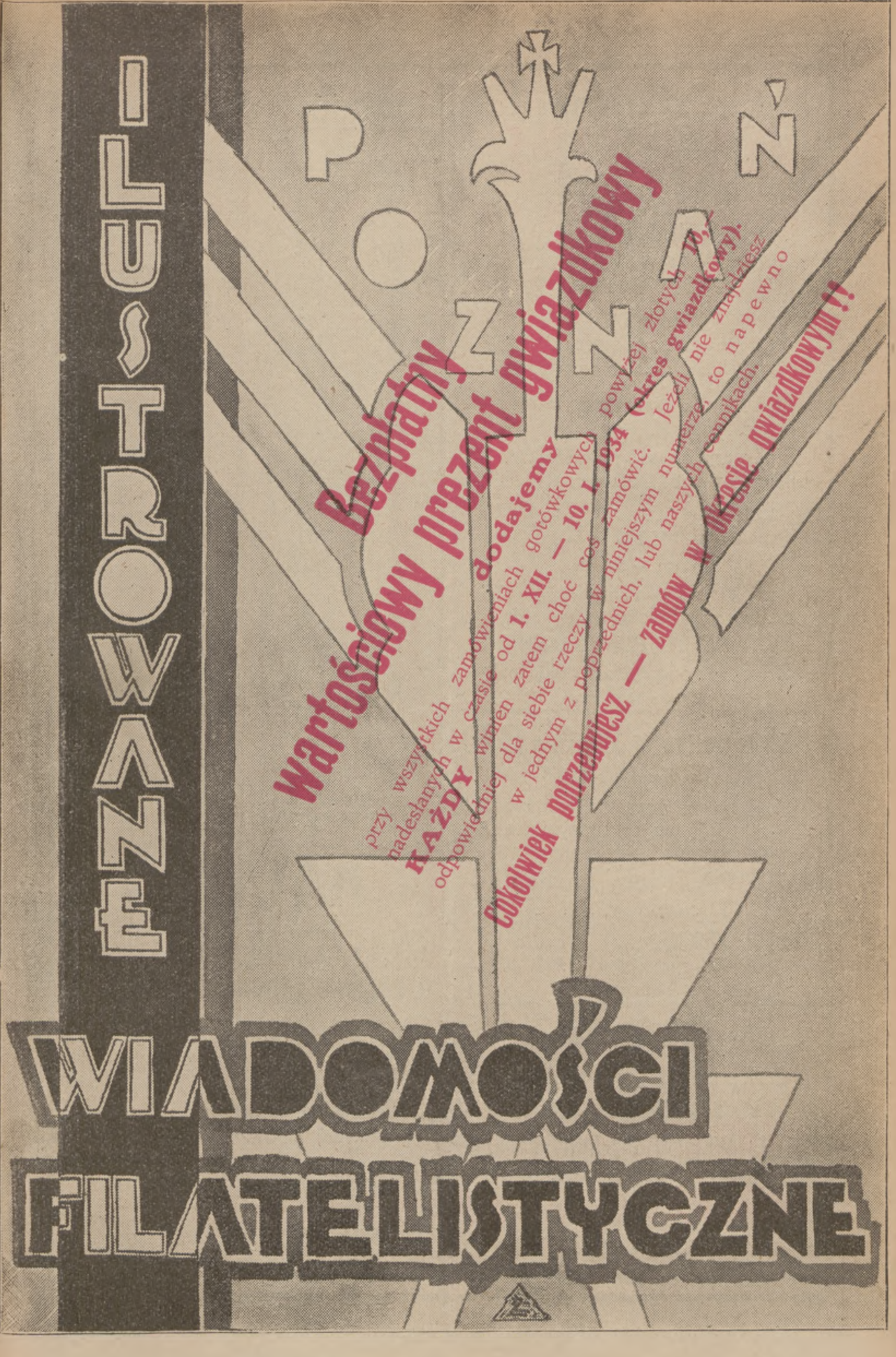

Bezpłatny
wartościowy prezent gwiazdkowy
dodajemy
przy wszystkich zamówieniach gotówkowych powyżej złotych 10,—
nadesłanych w czasie od **1. XII. — 10. I. 1934 (okres gwiazdkowy).**
KAŻDY winien zatem choć coś zamówić. Jeżeli nie znajdziesz
odpowiedniej dla siebie rzeczy w niniejszym numerze, to napewno
w jednym z poprzednich, lub naszych cennikach.

Cokolwiek potrzebujesz — zamów w okresie gwiazdkowym!!

Franco

Ceny zniżone
10,000—2,000,000
kompl. serja niest . 7,25
dto „ „ stempl. 9,25

Dopłata

10,000—3,000,000
kompl. serja **niestemplowana**
(brakuje w każdym zbiorze) . 9,50
dto stempl. . . . . —,90

Levant I.

3 fen.—5 mk.
kompl. serja niestempl. . 6 75
dto w czworobloku tylko 25,—
CENY NETTO, PORTO OSOBNO
Ceny zniżone tylko póki mały zapas starczy.

Albumy KA-BE

wydanie 1934
(w krajowej neutralnej okładce płóc.) spięte systemem śrubowym uzupełnialne rokrocznie
EUROPA, 1 tom na około
10,000 znaczków . . . **39,50**
Europa i Zamorze, 2 tomy na około
20,000 znaczków . . **75,—**
+ porto.

Okazja

Komplet 3 roczników
1931, 1932, 1933
„Ilustr. Wiadom. Filatelistycznych"
numery 1—27
oprawne w płótno
tylko 12,75 franco
płatne na P. K. O. 208-547.

NOWOŚĆ!

NOWOŚĆ!

WITKOWSKIEGO

KATALOG

ZNACZKÓW POLSKICH

II. poprawione i uzupełnione wydanie 1934.

Ilustrowany ca. 200 kliszami, obejmujący wszelkie znaczki pocztowe od 1860 r. do dnia dzisiejszego, oprawiony w trwałej, gustownej kilkakolorowej okładce.

Cena . . . zł 1,75

plus porto —,15 polec. —,65

płatne na P. K. O. 208.547.

I. Numer gwiazdkowy.

ILUSTROWANE WIADOMOŚCI FILATELISTYCZNE

MIESIĘCZNIK

POŚWIĘCONY SPRAWOM FILATELISTYKI

Adres Redakcji i Administracji: Poznań, ulica Fr. Ratajczaka 15

Przedruk wszelkich artykułów i reprodukcja klisz zastrzeżone!

Prenumerata za I. półrocze: styczeń-czerwiec 1934 r. w kraju zł. **2,75**. zagranicą **3,50**
„ „ cały rok styczeń-grudzień 1934 r. „ „ „ **5,50**, „ **7,00**
Wychodzi co miesiąc za wyjątkiem miesięcy letnich.

Wszelkie wpłaty należy kierować do P. K. O. na konto Nr. 208.547
z dopiskiem „Za prenumeratę Ilustrowanych Wiadomości Filatelistycznych"

Wszelką korespondencję dotyczącą Redakcji i Administracji „Ilustr. Wiad. Fil." należy nadsyłać oddzielnie.

Nr. 27 GRUDZIEŃ 1933 **Rok III**

Na zamknięcie III. rocznika „Il. Wiad. Fil."

Znowu skończyliśmy rok żmudnej pracy wydawniczej zamykając niniejszym numerem III. rocznik. Zdajemy sobie dokładnie sprawę z tego, że jeszcze nie postawiliśmy pisma naszego na poziomie doskonałym, możemy jednakże zauważyć poważną różnicę w ostatnich dwóch latach. Bo jeżeli oglądniemy numery 16—27, znajdziemy oprócz dużej ilości fachowych artykułów o wielkiej wszechstronności tematów, oraz stałych działów jak: nowości, znaczki polskie, aero-filatelistyka, rozmaitości, rozrywki, stowarzyszenia i t. d. kilka dłuższych publikacyj pierwszorzędnych piór, stojących na poziomie bardzo wysokim i mających charakter wybitnie źródłowy. Redakcja „Il. Wiad. Fil." oczywiście nie bacząc na wysokie koszty, wspomniane publikacje bogato ilustruje reprodukcjami.

Oddzielną rubrykę poświęcaliśmy przez czas dłuższy propagandzie tak świetnie udanej wystawy w Toruniu, co niewątpliwie przyczyniło się w lwiej części do jej powodzenia. Dlatego też uważamy za wielki zaszczyt, że dzięki silnie przez nas reklamowanej imprezie toruńskiej zjednoczyły się w centralny związek wszystkie polskie stowarzyszenia filatelistyczne, którym „Ilustrowane Wiadomości Filatelistyczne" zawsze służyły i stawiają swe łamy do dalszej dyspozycji. Rzecz jasna i trzeci rok zamykamy bardzo poważnym deficytem, mamy jednakże nadzieję, że w nowym roku polscy filateliści poprą **gremjalnie** nasze pismo. Cenne premje, które stale dodajemy obniżają przecież prenumeratę do minimum. Wobec tego nasz gorący apel to — **prenumerujcie!**

Uważamy również za swój zaszczytny i miły obowiązek wyrazić na tem miejscu serdeczne podziękowanie wszystkim naszym współpracownikom, a przedewszystkiem p. prof. Stanisławowi Miksteinowi z Krakowa, który przez swoją niestrudzoną pracę autorską przyczynia się do utrzymania naszego pisma na tak wysokim poziomie. Wszystkich stałych współpracowników i czytelników zapraszamy do dalszej owocnej współpracy.

Oby warunki w IV-tym roku naszego wydawnictwa układały się dla nas tak pomyślnie, byśmy mogli jeszcze podwyższyć jego poziom i wprowadzić ulepszenia, co pozostanie naszem jedynem i usilnem staraniem.

Wydawca.

Prof. Stan. Mikstein, Kraków.

Fałszerswa małopolskich znaczków Komisji Rządzącej.

Od sierpnia b. r. ukazują się w handlu falsyfikaty małopolssich znaczków Komisji Rządzącej, t. z. znaczków P. K. L. Falsyfikaty te są bardzo udatne i dlatego mogą być niebezpiecznemi szczególnie dla początkujących zbieraczy i zagranicy.

Dzięki temu, że jedna z wielkich małopolskich firm była tak łaskawą i przedstawiła mi te falsyfikaty drukowane w arkuszach oraz odstąpiła mi bezinteresownie do celów porównawczych czworobloki tych fałszerstw, mogę podać bliższy ich opis i cechy rozpoznawcze.

Falsyfikaty znaczków P. K. L. wykonano drukiem, a więc odmiennie niż oryginały, które są wykonane litografją, w ćwiartkach arkuszy (25 blokach). Skutkiem wykonania drukiem rysunek znaczka jest mniej lub więcej wprasowany w papier, czasami newet tak, że występuje wypukło na odwrotnej stronie znaczka, szczególnie obwód względnie ramka znaczka. W rysunku występuje różnica w kształcie i wykończeniu liter wyrazów „POCZTA POLSKA"; zwłaszcza charakterystyczny jest rozkład i wykończenie kreseczek na tułowiu i skrzydłach orła, które mają imitować piórka orła. Oddzielenie przerywanemi kreseczkami poszczególnych znaczków od siebie również jest odmienne i niedokładne. Przy niektórych wartościach także odcienie barw są odmienne, niż u oryginalnych. Oczywiście z tych samych klisz wykonano także fałszerstwa próbnodruków w kolorze czarnym.

Przy wszystkich fałszerstwach papier jest biały, gładki zupełnie odmienny, niż u oryginałów. Oryginały 2—20 hal. posiadają papier bibulasty, żółtawy, bez połysku, zaś 25 hal.—1 kor. cienki, gładki o niebieskawym odcieniu.

W związku z temi fałszerstwami należy podnieść braki naszego ustawodawstwa, które nie przewiduje karalności fałszerstw znaczków i papierów państwowych wycofanych z obiegu. Nie chodzi tu już o interesy zbieraczy krajowych, ale o powagę i dochód państwa. Masami fałszerstw produkowanych i wywożonych za granicę dyskredytuje się nie tylko wszystkie polskie znaczki i zniechęca zbieraczy do ich kupowania oraz zajmowania się niemi, ale przedewszystkiem podrywa się pokupność i autorytet nowo wydawanych znaczków.

Zbieracz oszukany i wyzyskany przez fałszerzy, zniechęca się do zbierania znaczków tego państwa, które nie jest w stanie lub nie dba o autentyczność i poszanowanie swoich znaczków. Nie mając zapasu starszych wydań znaczków danego państwa, jak również straciwszy zaufanie wogóle do wydawnictw masowo fałszowanych, nie kupuje także i nowo wydawanych, a temsamem nie daje państwu spodziewanego dochodu.

Znaczki sprzedawane do celów filatelistycznych nie tylko nie obciążają państwa żadnemi świadczeniami, lecz oprócz dochodu czystego są najlepszą propagandą.

W zrozumieniu szkód wyrządzanych tak autorytetowi państwa, jak i jego dochodom, Węgry już wprowadziły ustawę, na mocy której można ścigać fałszerzy nie tylko wszelkich znaczków, ale także innych papierów państwowych wycofanych z obiegu. I u nas należałoby pomyśleć nad ochroną nie tylko zbieraczy, ale przedewszystkiem dochodów i powagi państwowych znaczków i wydawnictw.

Belgja. Nowowydana serja dobroczynna na rzecz klasztoru „Orwal" składa się z 12 wartości od 5+5 c. do 10+40 fr. Dopłata do pierwotnej wartości pocztowej jest bardzo wysoka, bo dochodzi aż do 400%. Nakład podobno wynosi tylko 5000 kompletnych serji, a poczta nie sprzedaje inaczej tych znaczków, jak w serjach.

Estonja. Serja znaczków dobroczynnych, z których dopłatę przeznacza się na walkę z gruźlicą, posiada następujące wartości:

5+3 P.	12+3 P.
10+3 „	20+3 „

Francja. Wydana wartość 3 c. koloru ceglastego posiada rysunek siewczyni, a 90 c. o kolorze lila-karminowym taki, jak wyższe wartości frankowe.

Gdańsk. Poniżej umieszczamy reprodukcję znaczka 7 fen. wydanego przed nie-

dawnym czasem, jako uzupełnienie obiegowej serji w związku z obniżeniem opłaty za druki zagraniczne z 10 na 7 fen.

Jugosławja. Dochód ze znaczków opłatnych i dopłatnych, których wartość wynosi po 50 para za każdy, przeznaczono na Czerwony Krzyż.

Litwa. Chyba żadne państwo nie wyszukuje sobie z taką łatwością okazji do wydania nowych znaczków, jak Litwa. Przecież znowu wydana serja ma przyjść z pomocą dzieciom, a składa się aż z 32 wartości (!): franko 5 c.—3 L. i lotnicze 5 c.—2 L. Naturalnie wszystkie cięte i ząbkowane.

Lichtenstein. 80-lecie urodzin księcia Franciszka I. upamiętniono specjalną serją:

10 rp. — fioletowy
20 „ — czerwony
30 „ — niebieski.

Niemcy. Widoczna tu reprodukcja odnosi się do specjalnej serji znaczków niemieckich z Fryderykiem za 6, 12 i 25 fen.

Zgodnie z zapowiedzią ukazała się w tych dniach serja znaczków dobroczynnych składająca się z następujących wartości:

3+ 2 fen. — brunatny
4+ 2 „ — szaro-lila
5+ 2 „ — jasno-zielony
6+ 4 „ — c. zielony
8+ 4 „ — pomarańczowy
12+ 3 „ — czerwony
20+10 „ — jasno-niebieski
25+15 „ — ultramarynowy
40+35 „ — różowo-lila.

Widocznie dla zaakcentowania narodowego stanowiska w sztuce, rysunki znaczków przedstawiają fragmenty z oper kompozycji Wagnera.

Portugalja. Resztówki wydania D. NUNO-ALVAREZ-PERAIRA, przedrukowano nowemi wartościami:

40/15 c. — czarny
40/25 „ — zielony
40/75 „ — karminowy
40/1,25 E. — niebieski
40/4,50 „ — lila.

Rosja. Jak już zapowiadaliśmy w jednym z poprzednich numerów, wydano tu z okazji Kongresu Etnograficznego nową serję składającą się z 21 wart. a na każdej z nich

umieszczono inny typ narodowości wchodzącej w skład olbrzymiego państwa sowieckiego.

15-rocznicę zamordowania komisarzy o nazwiskach, jak niżej uczczono również specjalną serją:

1 kop. — „Worowskij"
3 „ — „Wolodarskij"
5 „ — „Uryckij".

Świetny wyczyn balonu sowieckiego, który potrafił wzbić się na 19 tysięcy mtr., bijąc temsamem rekord prof. Piccarda, upamiętniono specjalną serją znaczków za 5, 10 i 20 kop.

Znaczek za 30 kop. wydano z okazji 15-lecia rewolucji, a 20 kop. dla upamiętnienia tej samej rocznicy orderu czerwonego sztandaru.

Zapowiedziana serja z okazji 15-lecia zastrzelenia 26 komisarzy ma posiadać oryginalny rysunek i składać się z pięciu wartości za 4, 5, 20. 35 i 40 kop.

Rosja jak widać upamiętniła swe 15 lecie licznemi znaczkami, podczas gdy u nas ukazała się tylko 1 wartość za 30 gr. (Reprodukcje niektórych nowości rosyjskich znajdą czytelnicy na stronie 8 i 9-tej obok korzystnych cfert).

San Marino. Z okazji zjazdu filatelitycznego w San Marino 2 kursujące wartości przedrukowano odpowiednim napisem, tworząc tem samem 4 nowe znaczki i to:

20 c./2,75 l. — fioletowy
50 „ /1,85 „ — brunatny
75 „ /2,75 „ — fioletowy
1,25 l./1,75 „ — brunatny.

Włochy. Z okazji lotu eskadry gen. Balbo do Ameryki, wydano znaczek:
5,25+44,75 — zielony, purpurowy i czerwony z przedrukiem „SERVIZIO DI STATO", sprzedawano go dopiero po ukończeniu lotu za 5-krotną cenę nominalu.

Prof. STAN. MIKSTEIN — Dr. MIECZ. RYCHLIK
Kraków

Studjum II. wydania poznańskich znaczków.

(Ciąg dalszy).

Celem łatwiejszego porównania tego 50-bloku p. Kautza z 16 blokiem p. Witkowskiego oraz opisami p. Beckera podamy jeszcze raz pomiary 16-bloku p Witkowskiego według obecnego szablonu wprowadzonego na wzór „typów" p. Beckera. Pomiary te 16-bloku p. Witkowskiego przedstawią się w tej formie następująco:

Piezwszy rząd poziomy nadruków;

Znaczek arkusza	1	2	3	4	5	6	7	8
szerokość cyfry „10“	13	$12^1/_2$	13	$12^3/_4$	$12^3/_4$	$12^3/_4$	13	$13^1/_2$
wysokość cyfry „1“	$12^3/_4$	$12^3/_4$	$12^1/_2$	$12^3/_4$	$12^1/_2$	$12^3/_4$	$12^3/_4$	$12^3/_4$
zewnętrzna szerokość . . .	$7^1/_2$	$7^3/_4$	$7^1/_2$	$7^1/_4$	$7^1/_4$	$7^3/_4$	$7^1/_2$	8
wysokość cyfry „0“	$12^1/_2$	$12^1/_2$	$12^1/_2$	$12^1/_2$	$12^1/_2$	$12^1/_2$	$12^3/_4$	$12^1/_2$
wewnętrzna szerokość . . .	$2^1/_2$	3	3	$2^3/_4$	$2^3/_4$	$3^1/_4$	3	$2^3/_4$
wysokość cyfry „0“	$7^3/_4$	8	8	$7^3/_4$	$7^3/_4$	$8^1/_4$	8	$8^1/_4$
odległość między „1“ a „0“ w tym samym nadr.	2	$1^3/_4$	2	$2^1/_4$	2	2	$2^1/_4$	$1^3/_4$
odległość między sąsiedniemi nadrukami	$9^1/_2$	9	9	$9^3/_4$	$8^3/_4$	$8^3/_4$	$8^3/_4$	

Drugi rząd poziomy nadruków:

Znaczek arkusza	11	12	13	14	15	16	17	18
szerokość cyfry „10“	$12^1/_2$	$12^3/_4$	$12^3/_4$	$12^3/_4$	$12^3/_4$	13	$13^1/_2$	13
wysokość cyfry „10“	$12^1/_2$	13	$12^3/_4$	$12^3/_4$	$12^3/_4$	$12^1/_2$	$12^3/_4$	$12^3/_4$
zewnętrzna szerokość . . .	$7^1/_2$	8	$7^3/_4$	$7^1/_2$	$7^1/_4$	$7^3/_4$	$7^3/_4$	8
wysokość cyfry „0“	$12^3/_4$	$12^3/_4$	13	13	13	$12^3/_4$	$12^3/_4$	13
wewnętrzna szerokość . . .	$2^3/_4$	$3^1/_4$	3	$2^3/_4$	3	3	3	$3^1/_4$
wysokość cyfry „0“	$7^1/_2$	8	8	8	8	8	$8^1/_4$	$8^1/_4$
odległość między „1“ a „0“ w tym samym nadr.	2	2	$1^3/_4$	$2^1/_4$	$2^1/_4$	2	$2^1/_2$	$1^3/_4$
odległość między sąsiedniemi nadrukami	$9^3/_4$	9	$9^1/_4$	$9^3/_4$	$9^1/_4$	$8^3/_4$	$8^1/_2$	

Obydwa te bloki znaczków $10/7^1/_2$ fen. t. zw. 16-blok p. Witkowskiego i 50-blok p. R Kautza są przedrukowane wprawdzie litograficznemi ale dwoma różnemi formami; na różność tych dwóch form wskazują nietylko pomiary, zupełnie odmienny kształt cyfr „1“, ale również nie pokrywanie się nadruków: obydwa te bloki położone bowiem na sobie i prześwietlone wykazują silne przesunięcia w położeniu cyfr względem siebie na identycznych znaczkach arkusza.

Poprzednio przy opisie 50-bloku p. R Kautza wskazaliśmy, że wobec silnych wahań w rozłożeniu cyfr na powierzchni arkusza należałoby przyjąć, że forma do jego przedruku została złożona jednocześnie przez zlepienie 100 nadruków cyfry „10“ wykonanych na papierze białkowym i przeniesienie ich na kamień litograficzny. Jeżeli jednak uwzględniamy, że dokładność pomiarów nadruków na znaczkach $10/7^1/_2$ fen. tak na bloku p. Kautza jak i p. Witkowskiego wynosi zaledwie $^1/_4$ mm, i że w tej samej granicy wahają się także różnice w wykonanych pomiarach, przeto możnaby przyjąć, że obie formy powstały przez powielenie jednego poziomego rzędu nadruków, jednak dla każdej z tych form innego, a pewne faktycznie istniejące różnice między poszczególnemi rzędami poziomemi każdej z tych dwu form pochodzą z niedokładności roboty i retuszu.

Dalszego bardzo ciekawego materjału znaczków po $10/7^1/_2$ fen. dostarczył nam p. A. Suchanek art. mal. z Warszawy a mianowicie:

1. sześcioblok obejmujący znaczki arkusza 1, 2, 3, 11, 12 i 13 z górnym marginesem opatrzonym cyframi (Verechnungszahlen) 0,75, 1,50, 2,25, oraz lewym marginesem arkusza.
2. czworoblok obejmujący znaczki arkusza 4, 5, 14 i 15 bez górnego marginesu., którego położenie jednak zdołaliśmy oznaczyć na podstawie porównania z blokiem dostarczonym nam przez p. C. Wolfa z Warszawy.
3. czworoblok obejmujący znaczki 6, 7, 16 i 17 bez górnego marginesu, którego położenie oznaczyliśmy na podstawie następnego ośmiobloku, obejmującego również znaczki 7 i 17. Obydwa te czworobloki wymienione pod 2/ i 3/ posiadały zmytą gumę i pochodziły z arkusza o barwie znaczków żółto-pomarańczowej.
4. ośmioblok obejmujący pomarańczowe znaczki arkusza 7, 8, 9, 10, 17, 18, 19 i 20 z górnym marginesem opatrzonym cyframi (Verrechnungszahlen) 5.25, 6.00, 6.75 i 7.50 Temu ośmioblokowi brakowało jednego prawego marginesu arkusza. C. d. str. 10.

Znaczki Rosji Sowieckiej
należą do najciekawszych znaczków świata i mają
wielką przyszłość!

Ostatnia nowość:

serja z okazji Kongresu Etnograficznego, 21 wartości.

STEMPLOWANE

serje Rosji Sowieckiej.

Na liczne zapytania zaopatrzyliśmy się w większy zapas serji stemplowanych tego kraju, które szczególnie — nowych emisji są bardzo poszukiwane.

Kongres etnograficzny komplet 21 wartości nowość zł 7,75
Worowskij komplet 3 wartości „ „ —.35
Czerwony sztandar 1 w. nowość zł —,75
15-lecie rewolucji dodatkowo 1 w. nowość „ —.95
26 Komisarzy 5 w. „ „ 2,75
Wystaw. Fil. Moskwa 2 w. (Mi. mk. 8,—) „ 2.95
Wyst. Fil. Leningrad 2 w. „ 4.95
Karol Marx 3 w. „ 2.25
15-lecie rewolucji 6 w. „ 4.25
dto 5 w. „ 1.75
Mopr 50 kop. 1 w. „ 1.25
Gorki 15, 35 2 w. „ 2.25
Zeppelin 15 kop., II. wyd. 1 w. „ —.65
Podróż polarna 2 w. „ 11.75
Expres 3 w. „ 2.50
Małygin, Zeppelinowe 4 w. cięte „ 29 50
„ „ 4 w. ząbk. „ 29 50
Budowa Zeppelinów 5 w. cięte „ 8.75
„ „ 5 w. ząbk. „ 3 95
Rewolucja 1905 3 w. ząbk. „ —.60
1 i 3 rubli 1930 urząd telegr. w Moskwie 2 w. „ 4.75
Zeppelin 1930 40 i 50 kop, 2 w. ząbk. 10 3/4 „ 15.75
Zeppelin 1930 40 i 50 kop. 2 w. ząbk. 10 1/2 „ 12 75
1924 1 kop., 5 rubl. bez znaków wodn. 18 w. (Mi. 18.50 mk) „ 6,75
1925/6 dto ze zn. wodn. 21 w. (Mi. mk. 23,—) „ 7.50

Wszystkie powyższe znaczki są stemplowane w ła utrzymaniu.

Niestemplowane

serje Rosji Sowieckiej.

specjalnie tanio:

Zeppelin 1930, Mi. 388/9 A mk 31, - tylko 14,75
Zeppelin 1930 Mi 398/9 B mk 48 — tylko 9,75
Małygin 1931, Mi. 401/4 A mk. 49,50 tylko 27,50
Małygin 1931, Mi. 401/4 B mk. 46,50 tylko 27,50
Wystawa Moskwa Mi. 421/2 mk. 8,— tylko 4,25

posiadamy również w wielkim wyborze i poważnym reflektantom służymy ofertą po cenach b. korzystnych.

Mankolisty

znaczków Rosji Sowieckiej załatwiamy sumiennie, szybko i tanio. — Prosimy przejrzeć swój zbiór i nadesłać listę braków.

WYBORY

Rosji Sowieckiej w serjach lub pojedyńczo przesyłamy poważnym reflektantom na życzenie za podaniem ła referencji.

15-lecie Rewolucyjne

15 i 35 kop., Mi 418/9 a mk 2,50 tylko —,85
Tanio! 10 parek tylko 7,50

Ceny netto w złotych. Należność **wyłącznie** płatna zgóry na P. K. O. 208 547 lub za pobraniem przy wpłacie conajmniej zł. 5, zgóry jako gwarancji wykupienia pobrania. Koszty wysyłki osobno. Na życzenie frankujemy przesyłki polecone znaczkiem Sobieskiego za 1,20 przy wpłaceniu na porto 1,20, co wróci zamawiającemu znaczną część kosztów, gdyż znaczek Sobieskiego stemplowany ma prawie pełną wartość nominalną. — Oferty bez zobowiązania, dopóki zapas starczy. Pozatem obowiązują nasze ogólne warunki sprzedaży.

DOM FILATELISTYCZNY - J. WITKOWSKI, Poznań I.

Skrytka pocztowa 370 TELEFON 27-81 **Biuro: Pasaż Apollo**
P. K. O. 208 547.

Ostatnia nowość!

BALON

19000 m. nad Moskwą

BEZPŁATNIE

otrzyma każdy zamawiający z niniejszej oferty za gotówkę powyżej 20 zł. piękne znaczki kolorowe w kompl. serji: 5, 10 i 20 kop. stempl.

Korzystajcie z okazji i kompletujcie dzisiaj swojezbiory znaczków ROSJI SOWIECKIEJ

ROSJA SOWIECKA

Rewelacyjnie tanio!

Kolekcja okazyjna Rosji Sowieckiej Nr. 1

zawiera

zgórą 110 sztuk znaczków tylko Rosji Sowieckiej, **Każdy inny** od roku 1918 do ostatnich **nowości,** jak: **Worowskij, Kongres Etnograficzny, Expres, Marx, Wywstawa Filatelistyczna** i t. d., w tem dużo **serji.**

Cena za 1 kolekcję tylko zł 14,75

„ „ 3 „ „ „ 38,75

Kolekcja okazyjna Rosji Sowieckiej Nr. 2

zawiera

zgórą 55 znaczków tylko Rosji Sowieckiej, **Każdy inny** od roku 1918 do ostatnich **nowości,** jak: **Worowskij, Kongres Etnograficzny.**

Cena okazyjna za 1 kolekcję zł 4,75

„ „ „ 3 „ „ 11,75

Kolekcje powyższe - to nasz najlepszy prezent gwiazdkowy!

Ostatnia nowość:

Worowskij 3 wartości.

Kolekcje te nadają się ze względu na **rewelacyjnie** niską cenę dla **każdego filatelisty** ZBIERACZA czy ODSPRZEDAWCY, a specjalnie dla uprawiających WYMIANĘ z zagranicą.

Tak okazyjnych kolekcji nikt inny nie może oferować — są one rekordem naszej służby dla klienta.

5. parka znaczków 2 i 3 z arkusza o zmytej gumie bez górnego marginesu o barwie żółto pomarańczowej.
6. jeden 8 znaczek arkusza z górnem marginesem opatrzonym cyfr. 6.00

Ogólna charakterystyka tych znaczków, obejmujących pełne dwa pierwsze poziome rzędy arkusza przedstawia się następująco:

1. na narożach tego arkusza nie występowały kreseczki względnie krzyżyki markujące wielkość formy drukarskiej względnie miejsce przykładania arkusza do formy w czasie druku.
2. farba nadruków cyfr „10“ jest ciemno-zielona, cokolwiek ciemniejsza niż na 50-bloku p. R. Kautza i bardzo silnie błyszcząca nawet na mytych znaczkach. Na 50-bloku p. R. Kautza farba była matowa względnie o bardzo słabym połysku występującym tylko na niektórych znaczkach.
3. kształt cyfr „1“ i „0“ wykazuje jeszcze większą zmienność niż na 16-bloku p. J. Witkowskiego. Szczególnie jest to rzucającem się w oczy przy górnych częściach cyfr „1“ i ich wystających kreseczkach ku lewej stronie jak i wielkości cyfr „0“ przeważnie niesymetrycznych i nieforemnych. Właśnie na podstawie kształtu cyfr można było z absolutną dokładnością oznaczyć położenie w arkuszu obydwu czworobloków i parki opisanych poprzednio a nie posiadających marginesów z cyframi.

Szczegółowe pomiary nadruków wszystkich tych znaczków obydwu poziomych rzędów podajemy w następujących tabelach, albowiem dają one możność ścisłego porównania tych nadruków z nadrukami 16-bloku p. J. Witkowskiego. Oczywiście pomiary te zestawiamy identycznie jak i poprzednio dla 16-bloku p. Witkowskiego według „typów“ p. G. Beckera. Przedstawiają się one następująco:

Rząd I. poziomy.

Znaczek arkusza	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
szerok. cyfry „10“ .	12 1/2	12 3/4	13	12 3/4	13 1/2	13	13 1/4	12 3/4	13	13
wysokość cyfry „1“ .	12 1/4	12	12 1/4	12 1/2	12 1/2	12 1/2	13	12 1/4	12 1/2	13
zewnętrzna szerokość	7 3/4	7 1/4	7 3/4	7 1/2	8	7 1/4	8	7 1/2	7 3/4	7 1/2
wysokość cyfry „0“ .	12 1/2	12 1/4	12 3/4	12 3/4	12 1/4	12 1/4	13 1/4	12 1/2	12 1/2	12 3/4
wewnętrzna szerok. .	2 1/2	2 3/4	2 3/4	2 3/4	3	2 1/2	3 1/2	2 3/4	3 1/4	2 3/4
wysokość cyfry „0“ .	7 1/2	8	8 1/4	7 3/4	8	7 3/4	8 1/2	8 1/4	8	8 1/4
odległość między „1“ a „0“	2	2 1/4	2	2	1 3/4	2	2	2 1/4	2	2

odległość między sąsiedniemi nadruk. . 9 — 9 3/4 — 10 — 8 3/4 — — — 8 — 9 3/4 — 8 3/4 — 8 3/4

Odległość między cyframi „1“ pierwszego i drugiego poziomego rzędu:

w pionowym szeregu . . .	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Między pierwszem a drugim rzędem poziomym	12	14	13	12 3/4	12 1/4	12	12	13 1/2	12 3/4	11 3/4

II. rząd poziomy.

Znaczek arkusza	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
szerokość cyfr „10“	12 3/4	13	14	13	13	13	12 3/4	12 1/2	13 1/4	13 1/4
wysokość cyfr „1“ .	12 1/2	12 1/2	12	12 3/3	12 1/2	13	12 1/2	12	12 1/3	12 3/4
zewnątrz szerokość .	7 3/4	7 1/4	8	7 1/2	7 1/4	8	7 1/4	7 1/4	7 3/4	7 3/4
wysokość cyfry „0“ .	12	12 1/2	21 3/4	13	12 1/4	12 3/4	12 3/4	12 1/2	12 3/4	13
wewnętrz. szerokość	3	2 1/4	3	1 3/4	2 3/4	3 1/4	2 1/4	2 3/4	3 1/4	2 1/2
wysokość cyfry „0“ .	8	8	8 1/4	7 3/4	8 1/4	8	7 1/4	7 3/4	8 1/2	8
odległość między „1“ a „0“	1 3/4	2 1/4	2	2	2 1/2	2	2	2 1/2	2 1/4	2

odległość między sąsiedniemi nadruk. . 9 1/2 — 9 1/4 — — — 9 1/2 — — — — — 10 1/4 — 9 1/4 — 9 3/4

Ponieważ te dwa poziome rzędy były utworzone przez poszczególne bloki, przeto odległości między nadrukami leżącemi na różnych blokach było trudno ustalić.

4. Nierówne brzegi nadruków, jednostajne rozłożenie farby drukarskiej na powierzchni cyfr oraz brak najmniejszego nawet wprasowania nadruków w papier znaczków bezwzględnie wskazują na wykonanie nadruków na opisywanych znaczkach sposobem litograficznym.

Równocześnie musimy wspomnieć o czworobloku dostarczonym nam łącznie z innym materjałem, który w dalszej części opiszemy, przez p. Czesława Wolffa z Warszawy. Czworoblok ten, obejmujący 4, 5, 14 i 15 znaczek arkusza, jest oderwany od pierwszego sześciobloku p. A. Suchanka, jak tego doskonale dowodzi linja darcia marginesu górnego. Ponadto wykazuje on wszystkie cechy nadruków występujących na blokach dostarczonych nam przez p. A. Suchanka. Czworoblok ten p. Cz. Wolffa umożliwił nam oznaczenie położenia drugiego czworobloku p. A. Suchanka, który to czworoblok nie posiadał marginesów.

W ten sposób materjał dostarczony nam przez p. A. Suchanka i p. Cz. Wolffa pozwolił w zupełności zrekonstruować wszystkie nadruki pierwszego i drugiego poziomego rzędu arkusza. Ponieważ brak było znaczków markujących wielkość formy, jak to widzieliśmy poprzednio tak na 16-bloku p. J. Witkowskiego jak i p. R. Kautza, przeto nie możemy twierdzić, że forma która służyła do przedruku tych znaczków była formą do przedruku całego arkusza. Możliwem jest, że ta forma obejmowała tylko kilka lub do 5 rzędów poziomych. Również nie możemy twierdzić, że dotyczące bloki bez marginesów pochodzą bezwzględnie z pierwszego i drugiego poziomego rzędu. Jeżeliby bowiem ta forma obejmowała nadruki tylko dla kilku rzędów poziomych a nie dla całego arkusza, to równie dobrze te dwa czworobloki bez marginesów mogą pochodzić z któregokolwiek dalszego rzędu poziomego: nadruki jednak mają zupełnie identyczne jak odpowiednie znaczki pierwszego i drugiego poziomego rzędu znajdujące się na 4, 5, 6, 7, 14, 15, 16 i 17 miejscu w arkuszu.

Za bardzo sprzyjającą okoliczność uważamy uzyskanie tak od p. Kautza jak i p. Suchanka oraz p. Witkowskiego znaczków pochodzących z trzech różnych arkuszy a obejmujących stale znaczki pierwszego i drugiego poziomego rzędu arkusza. Właśnie na podstawie tego materjału możemy twierdzić, że do przedruku znaczków 10/7½ fen. służyły trzy różne formy litograficzne. które jednak były oryginalne pozostawiamy narazie bez odpowiedzi: wiele bowiem nadruków spotykanych na znaczkach 10/7½ użytych na listach wykazuje jeszcze wykonanie drukiem, jak w dalszej części szczegółowo rozpatrzymy.

Nakoniec pozwolimy sobie zrobić kilka uwag. Bardzo byłoby pożądane, aby można było podać reprodukcję wszyskich poprzednio opisanych nadruków. Nawet najszczegółowsze pomiary i opisy nie potrafią oddać tych drobiazgów i ważnych szczegółów, które daje dobra reprodukcja. Ze wszystkich opisywanych nadruków posiadamy powiększone reprodukcje które moglibyśmy dołączyć do opisów. Jednakowoż klisze drukarskie podnoszą nadmiernie koszty druku i wydawnictwa. O ile tedy p. Witkowski jako wydawca będzie tak łaskaw dla dobra polskiej filatelistyki ponieść te koszty to w najbliższych numerach w dalszym ciągu tej pracy opublikujemy materjały reprodukcyjne odnoszące się do tego wydania. Koszty badań i zdjęć pokrywamy sami, jeżeli p. Witkowski pokryje koszty reprodukcyj, to i do reszty polskich filatelistów ośmielamy się zwrócić z apelem, aby przez prenumerowanie i rozszerzanie tego pisma przyczyniali się do umożliwienia badań i publikacyj odnoszących się do polskich znaczków.

Oprócz dotychczas już opublikowanych materjałów posiadamy jeszcze dalsze od pp. Waltera Duscha, Stefana Fąferka z Gdańska, Czesława Wolffa, Rudolfa Kautza i Prof. Ant. Łaszkiewicza z Warszawy. Materjały te zwrócimy po opracowaniu. Równocześnie jeszcze zwracamy się z prośbą o dalsze materjały ale **tylko conajmniej w czworoblokach lub większych częściach arkuszy.** (Ciąg dalszy nastąpi).

Kościuszko na znaczkach amerykańskich.

W dziale „nowości" poprzedniego numeru zaznaczyliśmy, że amerykańskie władze pocztowe wydały specjalny znaczek 5 cent. z podobizną Tadeusza Kościuszki, w związku z 150-rocznicą nadania obywatelstwa amerykańskiego naszemu wielkiemu rodakowi. Nie można powiedzieć, że chodzi tu o znaczek specjalnie ładny, bo niestety wydany został w „standartowym" formacie amerykańskich znaczków obiegowych, przyczem kolor jest również jak przy innych 5 cent, „standartowy" — niebieski. Natomiast rysunek jest oryginalny, jak to widzą czytelnicy z reprodukcji.

Zwyczajem amerykańskim do wszystkich listów wysłanych w pierwszym dniu wydania tego znaczka zużyto specjalnych kopert tzw. „First-day-covert", o czem pisaliśmy już w poprzednim numerze. Ponieważ amerykański korespondent kopertę nadesłał nam w dniu zamknięcia 26 numeru, skliszowanie jej oraz umieszczenie reprodukcji w tymże numerze było niemożliwe. Zgodnie z naszą zapowiedzią, czynimy to jednakże teraz. Jak widać z reprodukcji, koperta taka przysłużyła się niemało propagandzie bohaterstwa polskiego zagranicą.

Z związku z powyższą notatką warto nadmienić jeszcze kilka ciekawych szczegółów związanych z emisją tego znaczka, o czem pisze nasz czytelnik p Wojciechowski z Trenton w Ameryce, które powtarzamy dosłownie: „Marki te były sprzedawane w 6 miastach: Kościuszko (miasto przyp. redakcji), Chicago, Boston, Detroit, Bufallo i St. Louis 13 października br., a obecnie można je nabyć prawie we wszystkich urzędach pocztowych. Nasz prezydent F. D. Roosevelt, który jest zapalonym zbieraczem marek, był jednym z 17-tysięcy osób, które zgłosiły się do poczty w St. Louis z prośbą o markę Kościuszki z stemplem pierwszego dnia jej sprzedaży.

Jak ogłosił pocztmistrz Rufus Jackson z St. Louis, zgłoszenia po marki Kościuszki napłynęły z różnych stron świata. Związek Narodowy Polski w Ameryce kupił tych znaczków Kościuszki za 5,000 dolarów w Chicago, Illinois i Detroit Mich. Wydawca dziennika polskiego zakupił ich na poczcie detroickiej za 500,— dol."

Jak widać z powyższego, znaczek ów mimo olbrzymiego nakładu miał w pierwszym dniu powodzenie iście ameryknńskie. Dla propagandy polskiej posiada to ogromne znaczenie, ponieważ wartość 5-cent. ma pozatem jeszcze szerokie zastosowanie, jako frankatura zwykłych listów zagranicznych w U. S. A., a które przecież idą do wszystkich zakątków świata, głosząc tem samem chwałę oręża polskiego. Obok zuaczka poprzedniego U. S. A. z podobizną Pułaskiego i austrjackiego z Sobieskim jest to nowy dla nas sukces.

Tadeusz Gryżewski

Pierwsze polskie znaczki lotnicze.

Znaczków Aero-Targu, jak wiadomo, wydano 2 wartości: 25 mk — pomarańczowy i czarny, przedstawiającą postać alegoryczną ze skrzydłami po bokach, trzymającą kulę w lewym ręku. W górze po prawej i lewej stronie widać dwa samoloty, u dołu sylwetka Poznania, napis „Aero-Targ-Poznań 1921" i po bokach „25 M.", u dołu już poza znacz-

kiem napis reklamowy „T A.B.R.O.M.I K.“ (nazwa fabryki likierów w Poznaniu) oraz 100 mk. — koloru niebieskiego i czarnego. Rysunek tego znaczka wyobraża samolot unoszący się nad Poznaniem i rozrzucający listy, u dołu po bokach wartość „100 M“, w środku napis „AERO - TARG : Poznań 1921“. Poza znaczkiem u dołu napis: „T.A B.R.O M.I.K.“. Projekty na rysunki tych znaczków wykonał p. W. Rudy. Gdzie je drukowano — ustalić mi się nie udało.

Według wiadomości, podanych swego czasu w prasie filatelistycznej, nakład ich miał wynosić po 50000 każdego gatunku. Cyfry te jednak nie trafiają mi do przekonania i to z następujących powodów:

1. obecnie na rynku filatelistycznym w Polsce trudno jest dostać oryginalne znaczki czyste w serjach,
2. a w oferowanych serjach znaczki 25 mk. są według wszelkiego prawdopodobieństwa — dobre, natomiast 100 mk. — fałszywe, stąd hipoteza, że więcej wydrukowano 25 mk. niż 100 mk.

Znaczki 25 mk. drukowano po 56 sztuk (7×8) w arkuszu, w kolorach pomarańczowym i czarnym o ząbkowaniu 11½. Spotykamy cały szereg odmian i usterek: w kolorze, ząbkowaniu i druku. Ponieważ wszystkie szczegóły mogą interesować specjalistów, postaram się je podać.

Błędy kliszy: w znaczku 7-mym wierzchołek wieży górnośląskiej jest skrzywiony, w znaczku 12-tym w literkach „W. R.“ (inicjały projektodawcy rysunku) w literze „W“ z prawej strony jest zgrubienie, tak że litera ta wygląda jak „V“; znaczek 14-ty — górny prawy samolot uszkodzony, cyfra „2“ w wartości z prawej strony jest w środku przerwana; w znaczku 19-tym — w „1921“ pierwsza jedynka i dwójka przerwane; w znaczku 23 — górny, prawy samolot uszkodzony; w znaczku 29 — w wyrazie „Poznań“ w literze „P“ górna połowa uszkodzona; w znaczku 30 — w samolocie niżej położonym lewe skrzydło uszkodzone, w „1921“ w dwójce brak części podstawy; w znaczku 31 — w słowie „TARG“ brak górnej połowy „G“, brak dwukropka między słowami „TARG“ i „Poznań“, w wyrazie „T.A.B.R.O.M.I.K.“ — brak dolnej części litery „B“, tak że litera ta wygląda jak „R“; w znaczku 43 w słowie „TARG“ brak górnej połowy litery „G“; „P“ w „Poznań“ uszkodzone; w znaczku 44 w lewych cyfrach „25“ górny łuk „5“ przerwany, w „1921“ pierwsza jedynka w połowie przerwana, w prawych „25“ górna część „2“ uszkodzona, w „5“ to samo uszkodzenie co w lewej; w znaczku 45 w lewych „25“ — w „5“ brak chorągiewki; w znaczku 46 w słowie „Poznań“ uszkodzone „a“; w znaczku 47 — „A E.R.C.“ zamiast „AERO“, w lewej „25“ brak chorągiewki w cyfrze „5“; w znaczku 50 „192i“ zamiast „1921“; w znaczku 52 w „25“ (z lewej strony) w „5“ brak szyjki łączącej chorągiewkę z łukiem, w „1921“ — „9“ uszkodzone w górnej części; w znaczku 56 w wyrazie „Poznań“ „u“ zamiast „o“; „z“ w środku rozdzielone, „m“ u dołu uszkodzone, w lewej cyfrze „25“ w „2“ brak dalszego ogonka.

c. d. n.

Rozmaitości

R. Kautz

Błędy w wydaniach fenigowo-markowych 1919 20.

Solidaryzując się z uwagami na wstępie artykułu pana Wojciecha Morawskiego w numerze 26. „Il. Wiad. Fil.“ pod powyższym tytułem, dodam, że nie każdy z dzisiejszych zbieraczy posiada „Podręcznik polskich znaczków pocztowych“, opracowany dziesięć lat temu, lub ma możność korzystania z czasopism lat ubiegłych, gdzie poruszane dziś sprawy, być może opisane były, a to dlatego, że czasopisma te już obecnie należą do białych kruków, a co będzie za dalsze 10 lat? Nie zaszkodzi zatem, że się to i owo powtórzy, uzupełniam więc szereg spotykanych błędów na znaczkach tych do wartości 6 marek, włącznie na zasadzie mego zbioru jak następuje:

Cięte:

20 fen. z plamą przy prawej nodze orła (brak białych kresek),
20 „ brak jednej lub obu kropek przy „F“,
25 „ brak kropki z lewej strony przy „F“,
1 mk. z kropką przy stopie jedynki z lewej strony,
5, 10 fen. i inne wartości z fałdami kilkamilimetrowej nieraz szerokości powstałe z zagięcia się papieru.

Ząbkowane:

3 fen. kreska nad lewem „F“,
15 „ przecinek po lewej stronie tarczy,
15 „ (papier gruby) oddruk na odwrotnej gumowanej stronie (odbitka w czworobloku),

20, 25 i 50 fen. brak lewej kropki po „F“,
20 fen. brak obu kropek po „F“.
25 „ litera „K“ złączona z „A“,
25 i 50 fen. prawe „F“ zalane (połączone z szyldzikiem),
25 i 50 fen. prawa frontowa połowa znaczka zalana (ciemniejsza),
1 mk. szaro-lila lewa frontowa połowa znaczka zalana (ciemniejsza),
5, 20, 15 fen. i 2, 5 i 6 mk. na papierze cienkim — z oddrukami na odwrotnej stronie,
1,50 mk. — zupełny brak kresek na niebie (znajduje się w parce z normalnym znaczkiem),
2 mk. — z kropką na „2“,
25 fen. — $^{1}/_{3}$ frontowego nadruku brak,
6 mk. — $^{3}/_{4}$ „ „ „
1, 2, 5 i 6 mk. — z fałdami.

Znaczki te bynajmniej nie są makulaturą, lecz były normalnie w obiegu.

Stowarzyszenia

Sprawozdanie z Nadzwyczajnego Walnego Zabrania Wielkopolskiego Klubu Filatelistów w Poznaniu.

Z inicjatywy zarządu byłego Związku Filatelistów w Poznaniu zwołano na dzień 30. X. br. do lokalu cukierni Fangrata przy Al. Marcinkowskiego, nadzwyczajne walne zebranie, celem reorganizacji związku i uchwalenia ważnych spraw, do których w pierwszym rzędzie należało:

1. Wybór zarządu.
2. Uchwalenia nowego statutu.
3. Zmiana nazwy związku
   i wiele innych spraw drobniejszej wagi.

Do zarządu weszli:
p. Musil Stefan — prezes; p. Jankowski Jan — sekretarz; p. Zdrojewski Antoni — skarbnik.

Jako zastępcy:
p. Tomaszewski Kaz. — vice-prezes;
p. Lang Zygmunt — vice-sekretarz

Do komisji rewizyjnej wybrano:
p. Kaszubiaka, p. Roszaka i p. Lewandowskiego.

Sąd koleżeński tworzą:
p. prof. dr. Krajewski Augustyn,
p. płk. Winiarz i p. inż. Skiba.

Nowy statut klubu przyjęto jednogłośnie.

Nazwa klubu brzmi: „Wielkopolski Klub Filatelistów w Poznaniu“.

Następnie omawiano szereg spraw dotyczących środków propagandowych, lokalu itp.— oddając je zarządowi do załatwienia.

Wysokość wstępnego uchwalono na zł 2, zaś składka miesięczna wynosi 1 zł.

Zebrania zwykłe odbywać się będą co miesiąc, członkowie sekcji wymiany, do której należą prawie wszyscy, zbierać się będą co poniedziałek o godz. 7,30 wiecz. w lokalu cuk. Fangrata.

Z pierwszych zebrań sekcji wymiany podkreślić należy wielkie zainteresowanie i ożywiony ruch do późnej godziny. Spodziewać się należy, że wpłynie to bardzo dodatnio na rozwój klubu.

Jako członkowie korespondenci należeć mogą do klubu wszyscy zbieracze, filateliści i amatorzy mieszkający poza Poznaniem, za wyjątkiem handlarzy, o czem mówi § 8 statutu. Apelujemy do wszystkich zainteresowanych o łaskawe zgłoszenie swych adresów.

Wszelkich informacji, za dołączeniem znaczka na odpowiedź udziela sekretarz klubu p. Jankowski, Poznań, W. Garbary 33, oraz co poniedziałek w lokalu klubu, cukiernia Fangrata, Al. Marcinkowskiego.

(—) Jankowski Jan
sekretarz.

(—) Musil St.
prezes.

Od dnia 1-go października 1933. Śląski Związek Filatelistów w Katowicach posiada swój własny lokal klubowy przy ul. Młyńskiej 22, I ptr., telefon Katowice 2609.

Wszelką korespondencję uprasza się kierować pod wskazanym adresem.

Zebrania związku odbywają się w lokalu klubowym co wtorek o godz. 18 tej.

Śląski Związek Filatelistów w Katowicach komunikuje, że zgodnie z uchwałą zapadłą na zjeździe w Toruniu

II. Wszechpolski Zjazd Filatelistów odbędzie się w Katowicach w czasie od 6 do 13 maja 1934.

Dokładny termin zjazdu podany będzie w późniejszym komunikacie.

Z okazji II. Wszechpolskiego Zjazdu Filatelistów w Katowicach Śląski Związek Filatelistów urządza wystawę, która ma objąć trzy działy, mianowicie:

1) dział filatelistyczny,
2) „ numizmatyczny,
3) „ pamiątek z powstań śląskich.

Protektorat nad zjazdem jak i nad wystawą przyjął wojewoda śląski dr. Michał Grażyński.

Wystawa odbędzie się w gmachu Województwa Śląskiego w krużgankach I-go piętra i przyległych salach recepcyjnych Sejmu Śląskiego.

Zależnie od zgłoszenia udziału Bułgarji, Czechosłowacji, Jugosławji i Rosji, nadany będzie wystawie charakter wszechsłowiański, względnie międzynarodowy.

Bezpłatną Premję dla Prenumeratorów

do Nr. 27

w postaci 4 znaczków 5/2½ fen. P. P./G. G. W.
(stemplowane w czworobloku)

załączamy w kopertce do niniejszego numeru.

Ogólna wartość premji dołączonych prenumeratorom do poszczególnych numerów wynosi:

Według katalogu	Michla	mk. **1,80**	+ znaczek Korfantego
„ „	Yverta	fr. **9,75**	+ „ „
„ „	Witkowskiego	zł **1,80**	

co wobec małej opłaty za prenumeratę bo tylko **2,75** — obniżyło ją do minimum. — zostań więc

prenumeratorem.

WERBUJCIE NOWYCH PRENUMERATORÓW!

Taką samą premję oraz dalsze w każdym z następnych numerów otrzyma również i WPan, o ile zgłosi zaraz prenumeratę za I-sze półrocze 1934 roku za tylko zł. 2.75 płatne na P.K.O. nr. 208 547.

ADMINISTRACJA „IL. WIAD. FIL."
Poznań — Ratajczaka 15.

Redaktor i Wydawca Jan Witkowski, Ratajczaka 15, m. 24.

DRUK. „POL“ POLSKA FABRYKA WYROBÓW PAPIEROWYCH Sp. z o. odp. POZNAŃ, GROBLA 14.